

Influenza

Influenza er kjent i Norge. Influensaviruset er i aktivitet der det er vintersesong, og alle land har vintersesong en gang i året. Reisende som reiser til steder i verden det er vintersesong lokalt, kan risikere å bli smittet under en influensaepidemi der.

Det finnes tre typer influensavirus: A, B og C. Type A og B er opphav til større eller mindre epidemier i vårt land hver eneste vinter, som regel i perioden november til februar. Et spesielt trekk ved influensavirus er at det stadig forandrer seg. Omfanget av vinterens epidemi vil avhenge av hvor stor del av befolkningen som har beskyttende immunitet mot virus, og det avhenger av hvor mye virus har forandret seg siden siste sesong. Etter større endringer vil svært få ha beskyttelse mot sykdommen. I slike år opptrer pandemier, der millioner kan bli syke over hele verden (spanskesyken i 1918, asiasyken i 1957, hong kong-syken i 1968)

Typisk sykdom består av akutt innsettende feber med allmennsymptomer som muskelsmerter og hodepine. Ofte opptrer også luftveissymptomer eller symptomer fra magetarmkanalen. Det finnes ingen behandling og det er vanskelig å unngå sykdommen. I de aller fleste tilfellene går sykdommen over av seg selv. For personer med visse grunnsykdommer (særlig hjerte- eller lungesykdommer med nedsatt lungekapasitet) og for eldre over 65 år kan influensa være en alvorlig sykdom, som i enkelte år kan være årsak til en betydelig overdødlighet. Dødsårsaken er oftest ettersykdom med bakteriell lungebetennelse.

Vaksine mot influensa

Vaksinen består av inaktivert (drept) virus, vanligvis av tre typer (to A-stammer og en B-

stamme). Den står i en særstilling blant vaksiner fordi den må tilpasses endringene hos virus og derfor forandres fra år til år. Vaksinen gir ca 70 % beskyttelse mot de virus som er i vaksinen. Vaksinen beskytter i større grad mot alvorlig sykdom og død enn mot lettere sykdom.

Influensavaksine skal først og fremst gis til personer som risikerer alvorlig sykdom eller død hvis de smittes av influensa:

- voksne og barn med alvorlige luftveissykdommer, spesielt de som har nedsatt lungekapasitet
- voksne og barn med kroniske hjerte/karsykdommer, spesielt de med alvorlig hjertesvikt, lavt minuttvolum (mindre blod pumpes ut fra hjertet) eller pulmonal hypertensjon (høyt blodtrykk i lungene)
- voksne og barn med sykdommer som gir nedsatt infeksjonsmotstand
- Voksne og barn med diabetes
- beboere på alders- og sykehjem
- andre personer over 65 år
- helsepersonell som skal ta hånd om pasienter i risikogrupperne kan være aktuelt for å redusere smittefaren for risikogrupperne

Vaksinasjon består av én dose til voksne, og vanligvis 2 doser med 1 måneds intervall til barn under skolealder. Anbefalingene kan variere fra preparat til preparat.

Full effekt av vaksinasjonen oppnåes som regel etter ca 2 uker. Beskyttelsen holder seg gjennom influensasesongen.

Bivirkninger forekommer i form av rødhet og hevelse på innstikksstedet eller allmennsymptomer med feber, muskelsmerter og generell uvelfølelse. Allergiske reaksjoner er meget sjelden. Vaksinen skal ikke gis til personer som har hatt alvorlige straksallergiske reaksjoner på egg, eller har alvorlig allergi mot formalin eller andre innholdsstoffer i vaksinen, eller som har akutt sykdom med feber over 38 °C.

Oppdatert mars 2006 av Linda Horne Mæland - Centrum Vaksiner

Foto: © iStockphoto.com/dulezidar